

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 27. decembra 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 150.

Prva seja osrednje sekcije lesnih trgovcev.

Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani je sklicala v ponedeljek 22. t. m. prvo sejo osrednje sekcije lesnih trgovcev, ki je bila osnovana na celjski anketi dne 13. novembra t. l. Udeležilo se je 18 sekcijevskih načelnikov in zastopnikov gremijev.

Sejo je otvoril in vodil predsednik Zveze trgovskih gremijev g. Josip J. Kavčič, ki je uvodoma poudaril veliko važnost strokovne organizacije lesnih trgovcev. Položaj na evropskem lesnem trgu se je v letošnjem letu od meseca do meseca slabšal in zveza je pričela proučevati kritično stanje v lesni trgovini. Pretekli mesec je sklicala v Celje anketo vseh lesnih trgovcev Dravske banovine, na kateri se je razpravljalo o položaju lesne trgovine in o akciji, ki naj omili oziroma preprečuje težke posledice, ki jih je že takoj ob svojem nastopu prinesla kriza.

Zveza je po celjski anketi pozvala vse gremije, da takoj sestavijo sekcije lesnih trgovcev, da bo čimprej dograjeno ogrodje te strokovne organizacije.

Za upostavitve organizacije se je pokazalo dokaj zanimanja in ogrodje je več ali manj ustvarjeno.

Doslej so sestavili sekcije gremiji v Mariboru-okolica, Litiji, Logatec, Novo mesto, Slovenska Bistrica, Laško, Slovenjgradec, Konjice, Krško, Celje-okolica, Ribnica in Kamnik; svoje zastopnike pa so imenovali gremiji v Kranju, Radovljici, Ljutomeru, Mariboru, Brežicah, Celju in Ptuj.

Razpravljalo se je nato o osnutku pravilnika gremijevskih sekcij lesnih trgovcev in pravilniku osrednje sekcije. Razprava se je vršila od člena

do člena in sta bila oba pravilnika po malih izpremembah soglasno odobrena. Pravilnika bo osrednja sekcija predložila vsem gremijem v odobritev.

V stvari izvedbe sklepov celjske ankete je sklenila seja apelirati na ministrstvo trgovine in industrije, da se z novim obrtnim zakonom uvede brezpogojno usposobljenost za lesno trgovino, kar je z ozirom na veliko važnost te stroke v naši izvozni trgovini velike važnosti.

Glede najemnine ležarinskih prostorov na železniških postajah se je sklenilo zbrati podatke o višini najemnin na posameznih postajah in nato z utemeljeno predstavo zahtevati znižanje najemnine za ležarinske prostore.

V pogledu znižanja železniških in luških tarif je sklenil odbor zbrati konkretne dokaze, kako občutno obremenjujejo visoke tarife eksport našega lesa, ter v primerjavi z ugodnostnimi tarifami drugih izvoznih držav lesa utemeljiti opravičenost zahteve po znižanju tarif.

Konstituiranje osrednje sekcije se je odložilo do prihodnje seje, ki se bo vršila sredi meseca januarja.

Obširno se je razpravljalo nato še o davčnih zadevah, zlasti o sestavi odmernega ključa, in se soglasno sklenilo, da se osrednja sekcija pridruži tozadevnim navodilom, ki jih je izdala Zveza industrijcev. Navodila naj prejmejo potom gremijev vsi lesni trgovci Dravske banovine.

Pri raznoterostih se je razpravljalo še o banovinski taksi na sečno gozdov, nakar je zvezni predsednik g. Josip J. Kavčič zaključil sejo ob pol 1. uri popoldne.

* * *

Plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se vrši v torek dne 30. decembra 1930 ob pol 9. uri dopoldne v zbornični dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo zborničnega predsednika. 2. Zbornični proračun za leto 1931. 3. Aktualna davčna vprašanja. 4. Načrt novega zakona o socialnem zavarovanju. 5. Poslovanje zborničnega zavoda za pospeševanje obrta in program za leto 1931. 6. Priprave za nov obrtni zakon. 7. Informativna služba za pospeševanje zunanje trgovine. 8. Predlogi zborničnih članov.

* * *

EVIDENCA NESOLIDNIH INOZEMSKIH TVRDK IN DRUGO.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je obvestil vse gospodarske zbornice, da bo imel v bodoče vse nesolidne inozemske tvrdke v evidenci (importerje, eksporterje, posredovalce). — Dalje bo obveščal zavod z rednimi poročili vse gospodarske organizacije o trgovsko-političnih spremembah v drugih državah, zlasti glede na jugoslov. zunanjo trgovino, na izvozne in prodajne možnosti itd. Vsa poročila bodo doposlana vsem gospodarskim organizacijam v Jugoslaviji, ne glede na to, če vsako posamezno poročilo dotične gospodarske organizacije tudi zares konkretno interesira ali ne. Če bi se tukaj morala vsaka posamezna organizacija posebej upoštevati, bi imel zavod neizmerno več dela kot ga bo imel z vsakratnim obveščanjem vseh organizacij.

PADEC V CENAH TEKSTILNIH SUROVIN.

V pričetku decembra so stopili bombaževi trgi v novo dobo padca cen. Ameriške cene bombaža, ki so se v oktobru razvijale razmeroma stalno, pač z 10% kolebanjem na obe strani, so v sredi decembra prvič podkoračile 10 cents. Vidne totalne zaloge ameriškega bombaža so znašale lani v sredi decembra 5 milijonov 870.000 bal, letos na koncu septembra 7.920.000 bal, letos v sredi decembra 8.130.000 bal. — Zelo razočarajoče je potekala v zadnjem času prodaja na trgih volne. Na prekomorskih trgih so ob močni ponudbi padle cene na vsej črti. Naravnost katastrofalne so bile razmere na trgu križanih vrst. V dvakrat težkem položaju se nahaja Nova Zelandija, ki trpi na abnormalnem padcu cen in vrhu tega še na valutnem razvrednotenju južnoameriških odjemalnih držav. — Na mednarodnih trgih surove svile je potekala kupčija v zadnjem času mirno in precej stalno. V razmerju z drugimi tekstilnimi trgi so kazali trgi surove svile doslej še prav dobro odpornost. Na borzi v Newyorku je kolebala dnevna prodaja med 300 in 2000 balami.

* * *

Vsak naročnik mora ob novem letu pridobiti »Trgovskemu listu« vsaj 1 novega naročnika!

Vlaganje davčnih prijav v letu 1931.

Davčni oddelek ministrstva za finance je te dni izdal davčnim upravam važna navodila za vlaganje davčnih prijav za l. 1931.

Po teh navodilih so davčne uprave dolžne, da odrede roke za vlaganje davčnih prijav za l. 1931 za pridobitno in za davek na poslovni promet, v kolikor se slednji plačuje pavšalno, v času od 5. januarja do 5. februarja 1931. Davčni zavezanci, ki plačujejo davek na poslovni promet po knjigi poravnjenega prometa, so dolžni po naredbi bivše generalne direkcije neposrednih davkov z dne 9. junija 1924 br. 15.432 vložiti prijavo o celokupnem prometu, opravljenem v l. 1930, najkasneje do 31. januarja 1931.

Po čl. 4. zakona o neposrednih davkih smejo davčni zavezanci prositi v posebno tehtnih primerih za vložitev prijave za pridobitno za podaljšanje roka. V tem primeru se prekine rok do onega dne, ko se izroči rešitev vlozene prošnje. Če se rok prekorači največ za 15 dni, nima prekoračitev zakonskih posledic, ako se obenem s predloženo prijavo za pridobitno prekoračitev opraviči s posebno tehtnimi razlogi.

Po čl. 6. zakona o davku na samce morajo davčni zavezanci v prijavi za pridobitno navesti, ali so samci, vdovci brez otrok odnosno ločeni in koliko so stari. Družabniki posameznih podjetij morajo poleg tega, če so zavezani plačevati davek na samce,

tudi naznačiti, s kolikim delom so udeleženi v podjetju.

V smislu § 110. zakona o neposrednih davkih morajo občine do konca meseca februarja popisati davčne zavezance. V popisu morajo navesti z ozirom na nov davek na samce tudi družinske razmere, to je, ali je dotičnik oženjen ali ne, ali je vdovec ali je ločen ter koliko je star in ali imajo vdovci ali ločenci otroke, za katere skrbje.

Pri odmeri, odnosno uvrščanju davčnih zavezancev morajo davčne uprave paziti na odredbe čl. 42. zakona o neposrednih davkih in pri tem v polnem obsegu upoštevati izpremembe tega člena, ki se nanašajo na maloprodajalce monopolskih predmetov, taksnih vrednotnic, poštinih in davčnih znamk ter nabiralcev razredne loterije. Vsi ti spadajo v II. skupino. V isto skupino z 8% davkom spadajo lovski, ribiški in komisijski podjetja ter pod gotovimi pogoji tudi mesarji in peki.

V nadaljnjih izvajanjih odreja ministrstvo, da se izrabijo vsi podatki, ki so davčnim upravam na razpolago, da se doseže pravilno odmere in prepreči nesorazmerja v davčni obremenitvi. Odmera se mora tako pospešiti, da bodo davčni odbori pričeli zasedati pri manjših davčnih upravah dne 1. aprila 1931, pri večjih pa dne 1. maja 1931.

Električna industrija Jugoslavije.

Glavne reke Jugoslavije imajo ob nizkem stanju vode ca. 3.500.000 KS, ob srednjem stanju (devet mesecev) ca. 9 milijonov. Od teh je gospodarsko izrabljenih doslej 211.000 do 212.000 KS, kar znači šele 6% izrabljene množine ob nizkem stanju vode. Češkoslovaška ima izrabljenih 9%, Avstrija 19-6, Nemčija 23-5, Anglija 29-4, Francija 37, Norveška 38-2, Švedska 45, Italija 60-5, Švica 74%. Za izgradbo nadaljnjih 230.000 KS so koncesije že dovoljene, druge koncesije so pa še v štadiju študiranja. Inozemski kapital kaže za te koncesije mnogo zanimanja in bodo bodoča leta gotovo prinesla živahen pokret v izgradbi virov energije.

Letna produkcija električne energije v Jugoslaviji znaša sedaj 460 milijonov KWh ali povprečno 38 KWh na osebo (v Angliji in Nemčiji 450 KWh na osebo, v USA 818, v Kanadi 1495, v Švici 1100, v Norveški 2860 itd.). V nekaterih pokrajinah Jugoslavije je poraba električne energije umevno še globoko pod omejeno povprečnostjo, do 4 KWh. Pokrajine z močnejšim mestnim prebivalstvom izkazujejo maksimalno povprečno 55 KWh na osebo, kmečke pokrajine ca. 6. Produkcija in poraba električne energije bosta seveda v doglednem času zelo narasli.

Izgradbi elektrarn se posveča sedaj večja pozornost in je na vidiku srdit konkurenčni boj med inozemskimi tvrdkami. Zboljšanje gospodarskega položaja in stabilnejše politične razmere omogočajo izvedbo večjih projektov, ki datirajo deloma še iz predvojne dobe. Da se varujejo narodnogospodarske koristi pri gradbi elektrarn, je v načrtu zakon, ki bo omogočil elektrifikacijska dela v večjem obsegu.

Danes obstoji v Jugoslaviji 550 električnih naprav, ki služijo javnim ali zasebnim namenom. Z malimi izjemami

so vse te naprave lokalnega značaja in namenjene le preskrbi dotičnih mest in okoliških vasi. Produkcijski stroški so večinoma zelo visoki in majhno odjemanje toka ne jamči zadostne rentabilnosti. Dobičkanosna bi mogla postati elektrifikacija le tedaj, če bi se zagradilo več velikih podjetij z daljnovodom; majhne elektrarne bi izginile, a dosegle bi se bolj racionalna produkcija in s tem v zvezi znižanje cene toka in večja prodaja.

Elektrotehniška industrija je v Jugoslaviji še malo razvita. Izdelujejo se v prvi vrsti majhni preprosti predmeti (kablji, baterije, elektroidi), dočim se morajo vsi količak bolj komplicirani aparati uvažati.

Med elektrarnami omenimo »Falo«, ki je dala že leta 1927. 180 milij. KWh; dalje Novosadsko električno d. d., doslej v švicarskih rokah, odslej v rokah ameriške skupine Mac Daniel; razne elektrarne v Vojvodini, ki so jih pokupili Švedi in s čimer v zvezi se imenuje tudi ime Iyan Kreuger; »Jelica« v Čačku je v interesni sferi nižjeavstrijske Eskomptne družbe; »La Dalmatienne« (voda Krke in Cetine) je francoska last; v zadnjih dneh smo brali mnogo o Bivki in Uncu v zvezi z nameravano gradbo elektrarne na Vrhniki.

Merkurjev ples. Najodličnejša prireditelj letošnje plesne sezone bo brezdvomno zopet tradicionalni Merkurjev ples. Vršil se bo tokrat v soboto 10. januarja, in sicer prvič v krasni plesni dvorani in v vseh prostorih Trgovskega doma, opremljenih za postrežbo s toplimi in mrzlimi jedmi. Prireditveni odbor je s pripravo ni neumorno na delu, tako da bodo posetniki vsekakor najprijetnejše iznenadeni. Opozorjamo na to elitno prireditev že sedaj.

Gospodarski položaj Nemčije.

V položaju nemškega gospodarstva doslej ni nastopila še nobena bistvena sprememba na bolje. V vseh gospodarskih strokah je zaposlenost nadalje padla in so se naročila ponovno zmanjšala. Še zmeraj obstoji potreba omejitve produkcije, krčenje dela in odpustitve delavcev. Težki položaj je najbolj jasno označen po dejstvu, da je število brezposelnih naraslo na 3.116.000. Sedaj poravnani konflikt v berlinski kovinski industriji je bil tudi znak težavnega položaja. Ne more se tajiti, da so nabavni stroški v Nemčiji previsoki, da je spričo padanja cen na svetovnih surovinskih trgih in vsled tega povzročenih sprememb svetovnega gospodarstva Nemčija prisiljena k znižanju cen, če hoče še naprej z uspehom tekmovati, slednjic tudi, da zahteva sedanjí čas tudi znižanje cen v domači trgovini, če hočejo z nekaj izgleda na uspeh preprečiti nadaljne poslabšanje domačega trga. Vseeno se pa delavci z vsemi razpoložljivimi sredstvi upirajo znižanju mezd, in se morajo uspehi pri bodočih pogajanjih presojati kot zelo malo verjetni.

Mnogo obetujoc pričetek za zboljšanje nemških gospodarskih razmer vidijo v tem, da se more z izvedbo temeljite reforme vsebujočega programa Brüningovega ministrstva po zadnjem zmagovitem glasovanju sedaj pričeti. Organizatorična predela, ki so potrebna, da se posamezne programne točke udeležijo, bodo zahtevale še mnogo časa. Zato se tudi ne more pričakovati, da se bodo razmere zboljšale od danes na jutri. Vsekakor je prvi korak narejen. Tem nujnejše je bilo potrebno, da se je v parlamentu z glasovalno zmago Brüningovega kabineta sprejelo reformno delo, ker je prišlo v Nemčiji do prav resne krize zaupanja. Tudi v inozemstvu so opazovali razvoj razmer v Nemčiji pesimistično. Posledica je bila, da so pričeli inozemski krogi v veliki izmeri jemati denar iz Nemčije nazaj in da so odpovedovali že dovoljene kredite. Vzporedno s tem se je pričelo o skrbi povzročujoče naraščanje bega kapitala iz Nemčije. Kako velik je bil dotok denarja, se je razvidelo iz močnih denarnih zgub Državne banke, kar je prisililo banko do enodstotne spremembe obrestne mere. Tudi iz mesečnih bilanc bank je bilo razvidno, da je vzel inozemstvo v veliko večji izmeri denar iz Nemčije, kot je bilo pričakovati. Vznemirjenje je bilo še poostreno spričo dejstva, da je pričelo inozemstvo prodajati v veliki meri trdno obrestljive in dobro rentabilne nemške vrednote.

Medtem je nastopil razveseljiv ob-

ratni razvoj. Da je vlada ostala in da je za svoje predloge dobila proti pričakovanju močno večino, je prineslo pomirjenje doma in v inozemstvu. Inozemsko odjemanje denarja in preklicavanje kreditov je ponehalo, in pričelo se je celo zopetno dotekanje kapitala iz inozemstva nazaj v Nemčijo, zlasti iz Švice. Omembe vredno je posebno to, da so celo francoske banke pričele nalagati kratkoročne glavnice v Nemčiji. Na deviznem trgu se je pojavil popoln preokret tendenc; in na rentnem trgu so nastopili v velikem obsegu zopetni nakupi od strani tistih, ki so bili rente prej prodali.

Kljub temu razvoju pa posledice nekoliko časa trajajoče krize še nikakor niso premagane. Na denarnem trgu je nastopilo zaenkrat samo zmerno olajšanje in na glavnem trgu je položaj naravnost neugoden. Pač se mora ugotoviti, da pri trenutni depresiji potreba gospodarstva po kapitalu nikakor ni velika. Kako nenavadno majhne so denarne zahteve gospodarstva, se razvidi od tedna do tedna iz izkazov Državne banke. Tudi sicer ob tem letnem času običajno sezijsko poživljenje gospodarstva se sedaj komaj čuti ali pa le prav malo. Vzrok je ta, da se je vsled skoraj povsod izvedenega znižanja plač življenjski standard prebivalstva znižal, dočim se domači razvoj cen temu položaju še ni prilagodil. Od akcije za znižanje cen se sicer zelo veliko govori, celo z velikim upanjem, a dosežani uspehi akcije so le skromni. Da so se cene železa znižale in da sta se cement in linolej pocenila, to večini prebivalstva prav malo koristi in ne more dovesti do nujnopotrebnega poživljenja domačega konsuma. Kar je v prvi vrsti potrebno, je znižanje cen za živila, v prvi vrsti za kruh in za blago vsakdanje porabe. Čeprav so žitne cene stalno pod pritiskom, ni cena kruha niti najmanj padla, kakor se je sploh balse svetovnih surovin na domačem nemškem trgu doslej komaj javila. Najnujnejša naloga vlade bi morala biti ta, da bi z vso energijo delala na znižanje cen omejenih blagovnih vrst. Tako delo bi pomenilo obenem čin državniške preudarnosti. Nič ne bi hitreje dovedlo do pomirjenja v notranjepolitičnem ozračju kot pocenitev živil.

Zaenkrat, to se pravi do zopetnega sklicanja parlamenta, se bo razvoj vršil najbrž v mirni smeri. Že v najbližjem času se bodo polagoma pokazale posledice vladnega programa glede preskrbe z delom; seveda se pa mora glede razmer na delovnem trgu računati z dejstvom, da prinese zima redno naraščanje številke brezposelnosti. Ta sezijski pojav se bo pač moral pri pregledovanju splošnega položaja odračunati, če bomo hoteli dobiti pravo sliko nemških gospodarskih razmer.

ZNIZANJE CEN V ROMUNIJ.

Po zadnjih indeksnih številkah je splošni položaj cen v Romuniji v novembru zopet tendiral navzdol. Številka za konec oktobra je bila 5440, za konec novembra 5291. Zlasti velik je bil padec za obleke. Sedaj se posvetujejo o znižanju cen za petrolejske fabrikate, ki se rabijo v poljedelstvu. — Romunski trgovski minister Manoiilescu dela energično na to, da se cena industrijskih izdelkov splošno zniža. Zastopnikom sladkornega in papirnega kartela je dejal, da bi se morale cene industrijskih predmetov prilagoditi cenam pšenice. Če bi se posamezne industrijske panoge znižanju cen ustavile, grozi minister z uporabo najostrejših sredstev. In sicer morajo biti cene znižane še v tem letu 1930. — Najbolj drastičen slučaj energičnega nastopa, morda vzorec za Manoiilescu, je dal Mussolini: 39 prodajal, ki niso hoteli iti s cenami dol, je dal zapreti; nekoga posestnika hiš v Neapolu, ki oddaja 600 stanovanj in ki ni hotel najemnine znižati, je dal za dve leti iztirati na samotni otok v Sredozemskem morju.

Zunanja trgovina Avstrije izkazuje za prvih letošnjih enajst mesecev pasivnost 768 milijonov šilingov proti 945-9 milijonom v isti dobi lanskega leta, torej 177-9 milij. šilingov manj kot lani.

Iz naših organizacij

Društvo sadnih trgovcev za Dravsko banovino v Mariboru sklicuje za nedeljo dne 28. grudnia 1930 ob 10. uri dopoldne v restavraciji g. Nekrepa v Mariboru, Vetrinjska ulica 4 svoj redni občni zbor z mnogovrstnim dnevnim redom. Za člane je udeležba obvezna pod globoko Din 200.—. Nečlani se tem potom uljudno vabijo. — Trgovci, zavedajte se, da je bodočnost le v organizaciji in le v skupnem nastopu, da se bomo lahko proti mazaštvu, zoperstavljenju in obrekovanju branili. Naše društvo naj bode za nadaljni veliki razvoj sadne trgovine. Bodočnost prinese in predvideva velika razočaranja za sadne trgovce, zato pridite vsi na občni zbor brez izjeme in brez izgovora, in kdor še ni član, naj še to stori in se takoj prijavi. Le v organizaciji je moč in vaša srečna bodočnost.

* * *

Kupujte samo
CROATIA BATERIJE
žepne in anodne, ker so
NAJBOLJŠE

Kolinska

TVORNICA

ČIKORIJE

Pipoca
svoje izvstne iz de lke

Amerika kot svetovni bankir.

Znano je, da je po vojni zavzela Amerika vlogo, katero sta prej imela Pariz in London; ona je danes kreditor vsega sveta. Sledeči podatki nas bodo približje seznanili s položajem, ki ga danes zavzema Amerika na svetovnem denarnem trgu.

V l. 1914. je Amerika osredotočila vse svoje gospodarsko življenje izključno na samo svoj teritorij po znani rečenici: Amerika Amerikancem. V tem letu je bilo le 19 emisij v nominalni vrednosti 37-7 milij. Din. Šele vojna je prinesla v tem oziru preokret in sicer v pogledu obligacij vojnih dolgov za posamezne evropske države. Tako so n. pr. l. 1915. poskočile investicije v tujih papirjih od 337 na 833 milij. dolarjev, a v letu 1916. so že dosegle 1131 milij. dolarjev. V letu 1917. so padle zopet na 718 milij. dolarjev in v letu 1918. celo na 28. milij. dolarjev. Od leta 1919. dalje pa so se emisije kretale tako-le (v milij. dolarjev):

	Štev. emisij	Vsota celokupnega kapitala	Odplačila	Vsota novih emisij
1919	81	813-2	250-9	562-3
1920	105	636-1	151-0	485-2
1921	109	675-1	44-1	631-0
1922	136	828-4	146-1	682-3
1923	73	495-7	82-0	413-7
1924	129	1219-5	291-0	928-5
1925	156	1329-9	244-5	1085-4
1926	214	1318-6	183-9	1134-7
1927	253	1592-6	216-9	1375-7
1928	220	1487-9	216-9	1251-0
1929	148	705-8	34-5	617-2

Iz te tabele je razvidno, da so investicije dosegle svoj maksimum v letu 1927. in da so v letu 1929. občutno padle. Kakor kažejo podatki za letošnje leto, bodo investicije zopet narasle, kajti že v prvih treh mesecih t. l. so dosegle vsoto 338 milij. dolarjev, t. j. za preko 60 milijonov dolarjev več kot v istem razdobju lanskega leta.

Odpadlo je investicij na (v milijonih dolarjev):

	Štev. emisij	Vsota celokupnega kapitala	Odplačila	Vsota novih emisij
Mednarodne	4	108-0	48-5	119-5
evropske	6	57-5	—	57-5
kanadske	26	57-6	13-2	44-4
latinsko Amerik.	4	43-6	44-0	0-3
daljno-istočne	2	10-0	—	10-0
ostale	1	1-5	—	1-5
skupaj	43	338-3	—	232-6

Od 57-5 milij. dolarjev evropskih posojil odpade 27-8 milij. na državna posojila in 29-6 milij. dolarjev na posojila delniškim družbam; največji del teh posojil odpade na nemško, zlasti električno industrijo.

Interesantno dejstvo je, da odpade na posameznega državljana Združenih držav Sev. Amerike 473 dolarjev prihrankov in 339-7 dolarjev dolgov.

Po svetu

V Studencih pri Mariboru hoče ustanoviti avstrijska kovinska tovarna Berndorf podružnico, kjer bo izdelovala za prodajo na Balkanu določeno blago.

Železnica Prilep—Bitolj, del železnice Veles—Bitolj, bo izročena prometu 1. januarja 1931.

Novo češkoslovaško tekstilno tovarno v Zagrebu bosta zgradila češkoslovaška industrijalca Hahn in Netl. — Z gradbo bodo pričeli v januarju, obratovati bo pričela sredi bodočega leta.

Število brezposelnih v Avstriji je naraslo že na 360.000 in je za ca. 100.000 večje kot lani ob tem času.

Java je zopet pričela s prodajo sladkorja.

Beneško banko v Benetkah, koje obveznosti znašajo 60 milijonov lir, bo saniral poseben konzorcij bank in hranilnic.

Banka za mednarodna plačila je poslala zastopnika v Madrid kot opazovalca in svetovalca Španske banke pri pripravi za stabilizacijo pesete. — Akcijo za stabilizacijo je revolucija nekoliko prekinila.

Najdišče živega srebra so odkrili v Vidmu (Udine) v Furlaniji. Vršni se sistematično raziskovanje najdbe.

Pasiva bančnih bankrotov in insolventcij v USA so cenjena za preteklo leto skoraj na eno milijardo dolarjev, kakor je ugotovila od Hooverja imenovana preiskovalna komisija.

Borzo surovega masla bodo otvorili na Dunaju. Služila bo nakupu in prodaji, v prvi vrsti pa določiti enotne smerne cene za surovo maslo; poslovala bo vsak petek od 11. do 13. ure.

Monopolni dohodki v Romuniji so letos za ca. 4500 milijonov lejev manjši kot so bili v preteklem letu.

Nemški kartel vijakov preneha s 1. januarjem. Skušajo doseči vsaj sporazum glede cen, da se prepreči konkurenčni boj.

Surovo maslo in jajca na Danskem notirajo v zadnjem času nespremenjeno z 2-28 oziroma 1-70 kron za 1 kg.

Vsled krize v belgijski industriji stekla je sklenila zveza steklarskih industrijcev, da bo nekaj tovarn za par tednov zaprla.

Deficit Italije v računskem letu 1930 znaša okoli 900 milijonov lir.

Sladkorja bo producirala Avstrija letos okoli 1.500.000 met. stotov. Ker znaša potreba ca. dva milijona stotov, znaša torej domače kritje 75 odstotkov.

Konvencija glede prodaje pnevmatike v Češkoslovaški je bila vsled dobrih izkustev v preteklem letu sedaj brez posebnih pogajanj podaljšana.

Nemški sindikat pločevine bo pričel delovati s 1. januarjem 1931.

Romunska železna industrija je izvedla nadaljno koncentracijo in je ustanovila kartel valjanega železa in valjane pločevine.

V Temišvaru v rumunskem Banatu bodo zgradili novo tovarno za izdelovanje sladkorja, ki bo zaposlila okoli 800 delavcev in bo predelavala banatsko sladkorno peso, koje kultura pokriva 6000 hektarov.

Ogrska Narodna banka bo izplačala za leto 1930 najbrž 12-odstotno dividendo; lani je bila dividenda 13-odstotna.

Svetovno produkcijo sladkorja v kampanji 1930/31 ceni dr. Mikusch na 29-7 milijonov ton proti 28-4 milj. v kampanji 1929/30, svetovno porabo sladkorja v kampanji 1929/30 pa na 26-98 milij. ton proti 27-47 milij. v prejšnji kampanji.

Philipsove delnice na Amsterdamski borzi padajo, ker se zmeraj govori o nameravani omejitvi produkcije in slabši zaposlenosti.

Ameriške zlate zaloge so v mesecih jan. do nov. narasle za 201 milij. dolarjev.

Angleška in francoska banka razpolagata po svojih zadnjih izkazih s sledečimi zlatimi zalogami: prva s 150-58 milijoni funtov, druga z 52-900 milijoni frankov. Od zadnjega izkaza so se zlate zaloge Francoske banke pomnožile zopet za 548 milijonov frankov.

Položaj naše mlinske industrije.

I. Antolović, mlinski direktor v Zagrebu, piše:

Kakor v začetku vsake mlevske kampanje, je stavila naša mlinska industrija tudi v letošnji kampanji gotove upe, ki se pa kot v zadnjih petih do šestih letih žalibog niso izpolnili.

Po kratkem dvigu našega izvoza moke v poletnih mesecih v primeri z istimi lanskimi meseci so upali naši mlini vsaj v prvih mesecih po žetvi na polno zaposlitev, a letošnja kampanja se je pričela v najneugodnejših razmerah.

Zaključki pšenične letine so pokazali v kvaliteti brezpogojno zboljšanje, glede kvantitete so pa zaostali za ca. 25% za lanskim pridelkom. Ta padec pa ni imel neugodnega vpliva, ker smo imeli še staro pšenico v zalogi. To dejstvo se je zrcalilo tudi v začetnih cenah nove pšenice, ki so bile proti cenam stare pšenice vseskozi normalne. Vse to je kazalo, da se bo mlinska kampanja razvijala vsaj na običajni način. A tudi to se ni zgodilo. V začetku so cene res nekoliko poskočile, in sicer deloma vsled poročil o ogroženem ameriškem pridelku (suša), deloma vsled pričakovane intenzivne akcije Privil. d. d. za izvoz agrarnih produktov, deloma vsled poročil o direktnih vojaških nakupih pri producentih. A kmalu je nastopil zlasti vsled nadrednega ruskega dumpinga velik padec v cenah, ki še danes traja in kojega posledice se še ne dajo pregledati.

To trajno padanje pšeničnih cen in s tem spojena negotovost tvorita za našo mlinsko industrijo novo veliko težkočo in ji jemljeta zanesljivo kalkulacijsko podlago, ki je za mlinski obrat tako važna. Ker so pa v takih razmerah predprodaje moke in večje prodaje sploh nemogoče, ker morajo imeti mlini gotove zaloge pšenice in mlevskih produktov in ker slednjič ne morejo z obratovanjem popolnoma prenehati, so pri padajoči tendenci občutne izgube neizogib-

ne. In prav tako bodo kot prva posledica tega položaja neogibne tudi obratne omejitve in ukinitve ter odpustitve delavcev in uradnikov.

To pa ne more biti ne v interesu našega skupnega gospodarstva in ne v interesu našega poljedelstva in državnega fiskusa. Merodajni državni krogi so nevdržnost tega položaja že uvideli ter obljubili pomoč. A sanacijska akcija se mora pričeti takoj in v večji izmeri in se tudi ni treba ustrašiti žrtve, kojih korist bo prišla slednjič vendarle zopet državi v dobro, čeprav v drugi obliki.

Odredbe, ki bi se v svrhu poživljenja izvoza naše moke in v omiljenje mlinske krize morale nemudoma izvesti, bi bile sledeče: veliko znižanje kopne in morske voznine za pšenico, za obratno kurivno snov (premog, les, petrolej itd.), za vreče do mlina in za vsevrstne mlevske produkte od mlina na vse kraje države, posebno pa do izvoznih postaj in pristanišč, dalje da se uvoz nekaterih blagovnih vrst iz posameznih držav, ki moko uvažajo, veže na prevzete razmerne kontingente naše bele moke, in slednjič dovolitev premij za izvoz moke.

Za oporo pšenične cene je Privil. izvozna družba doslej gotovo že mnogo žrtvovala; tudi vojaška uprava bi bila mogla dobiti nakupljeno pšenico za 20 do 25 Din bolj poceni, če ne bi bila tudi ona gledala na oporo pšeničnih padajonih cen. Če se za oporo pšeničnih cen toliko žrtvuje, bi bile tudi za oporo dolgo vrsto let trpeče mlinske industrije opravljene nekatere žrtve; saj so slednjič vendarle mlini najboljši in najnaravnnejši odjemalci in plačniki domače pšenice, zlasti v časih svetovne nadprodukcije, ki obeta vsled ameriških delovnih metod postati stalna.

Spričo od leta do leta večje pšenične nadprodukcije bi se moralo gledati na to, da se naša pšenica kvalitativno dvigne, da se zboljša in kvantitativno njen pridelok zniža ter se s tem zagotovi našim mlinom normalna zaposlenost. Le tako se da pšenična in mlinska kriza nekoliko omiliti.

Pomudbe, poupraševanja

Tvrška Ollivary & Albertson, Marseille, 41, Rue Sainte Pauline, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi uvozniki polenovke, rib itd. Interesenti se pozivajo, da se direktno obrnejo na gori navedeno firmo.

Ivan M. Madun, Skopje, Mokranjčeva 9, želi prevzeti zastopstvo tukajšnjih tvrdk za Južno Srbijo. Imenovani je že zastopnik za mineralno vodo Slatina Radenci.

Kvalitetna
znamka

MEDNARODNI BORZNI INDEKS.

Od zadnjega našega poročila dalje je mednarodni borzni indeks zopet občutno padel. Indeks dvanajstih običajnih svetovnih borz je padel za celi dve točki na 67.9. Ker je znašal v februarju leta 1929 še 122 točk, je nastopilo od sedaj skoro 45-odstotno razvrednotenje svetovne delniške imovine. Indeks 13. decembra je bil: Berlin 48.3, Pariz 100.3, London 50.6, Bruselj 58.7, Amsterdam 55.0, Stockholm 71.3, Zürich 70.4, Dunaj 50.3, Budimpešta 62.3, Praga 79.3, Milan 76.8, Newyork 82.3 (v začetku leta 1930 še 115.6).

Trgovci in industrijci!
Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Dobava, prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. decembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 komadov smolnatih bakelj. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Krika sprejema do 8. januarja 1931 ponudbe glede dobave jeklenih palic, 2000 m jeklenih vrvi, 10 komadov koles za sesalke, 150 komadov železne pločevine za konstrukcije, raznega orodnega jekla ter glede dobave 1 ventila.

— Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 8. januarja 1931 ponudbe glede dobave raznega električnega materiala ter glede dobave 300 m mehkega jamskega lesa. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 12. januarja 1931 ponudbe glede dobave žarnic. — Dne 9. januarja 1931 se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave raznega telefonsko-telefonskega materiala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja lesa in drv. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 7. januarja 1931 ponudbe glede prodaje lesa in drv. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja lesa. Direkcija šum Brodske imovne občine v Vinkovcih sprejema do 10. januarja 1931 ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

MEDNARODNO AGRARNO POSOJLO.

Društvo narodov bo v svoji seji 15. januarja končno objavilo sklepalo o načrtu mednarodnega agrarnega posojila. Posojilo bo imelo tudi socialno-političen značaj, kajti Društvu narodov mora biti pač na tem, da prepreči nevarno poostreitev mednarodnega agrarnega položaja. Posojilo bo služilo tudi za to, da bo moglo poljedelstvo plačevati večje mezde.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Tendence: Razun Curiha spremenljiva.

Na Ljubljanski borzi je bila v minulem tednu devizna kupčija dokaj živahna in je bil dosežen tudi znaten promet v višini 18.647 milj. dinarjev, od čigar odpade na Narodno banko v cellem 10.286 milj. dinarjev — tedaj več od polovice celotedenskega prometa — na zaključke v privatnem blagu pa 8.361 milj. dinarjev. A dočim je bilo s posredovanjem Narodne banke zaključenega največ Newyorka (2.368 milj. dinarjev) in Berlina (2.155 milj. Din) beleži promet v privatni ponudbi največje zaključke pri Pragi, katere je bilo zaključeno za preko 3.749 milj. dinarjev.

Iz primerjanja sledečih prometnih števil: Dne 15. decembra Din 6.306.584/23 Curih—Berlin; dne 16. decembra Din 3.755.537/28 London—Berlin; dne 18. decembra Din 2.901.611/49 Dunaj — Newyork; dne 19. decembra Din 5.683.289/64 Praga—London je razvidno, da je zaključil ponedeljkov borzni sestanek z največjim, četrtkov pa z najmanjšim dnevnim deviznim prometom ter so na posameznih borznih dnevih prevladovali zaključki v Londonu in Berlinu ter deloma v Pragi, Curihu, Newyorku in Dunaju.

V pogledu višine skupnega prometa, opravljenega tekom prejšnjega tedna v poedinih devizah, zavzema tokrat prvo mesto Praga s 4.705 milj. dinarjev, zatem slede Newyork, London, Curih, Berlin in Dunaj s prometom od 2.522 do 2.132 milj. dinarjev, dalje Trst z 1.777 milj. dinarjev, poleg tega še Pariz z 0.411 milj. dinarjev, Budimpešta z 0.335 milj. dinarjev ter končno malenkost Amsterdamu.

Devizna tečajnica zadnjega tedna je le delno spremenjena, tako predvsem pri devizi Dunaj, ki je od ponedeljka (7.9508) na petek (7.9518) okrepila svoj tečaj za nekaj točk nalik Pragi, ki je beležila 15. t. m. 167.57, dne 19. t. m. pa 167.62, dočim je ostal tečaj Curiha dosledno nespremenjen.

Nasprotno pa so vse ostale na tukajšnji borzi notirane devize med tednom več ali manj oscilirale, sicer pa od ponedeljka na petek beležile s padajočo tendenco. V naslednjem citiramo tečaje od 15. in 19. t. m.: Amsterdam 22.755—22.735, Berlin 13.4725—13.4675, Bruselj 7.8916—7.8872, Budimpešta 9.8878—9.882 (ob tem tečaju je bila nudena še 16. in 18. t. m.), London 274.33—274.22, Newyork 56.375—56.34, Pariz 221.95—221.86 in slednjič Trst 295.73—295.42 za denar ter 295.90—295.59 za blago.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Tendence: Skrajno mlačna.

V minulem tednu ni došlo do zaključkov in tudi tečaji papirjev so ostali po večini nespremenjeni razen pri Ljubljanski kreditni banki, ki od 15. t. m. dalje beleži 124— za denar, ter Združne papirnice Vevče po 126— tudi za denar; dne 16. t. m. je bilo zabeleženo povpraševanje po delnicah Kranjske industrijske družbe, Jesenice in sicer po 304— dinarje. Srbske tobačne srečke iz leta 1888 so še vedno nudene po 50— dinarjev za vsak komad.

Izmed Blairovih posojil je notiralo 7% 81.75, 8% pa 92.25 dne 15. t. m. in 16. t. m., 81.25 ter 91.50 dne 18. t. m. in 80— oziroma 91— dne 19. t. m.

Lesno tržišče.

Tendence: mlačna.

Pred zaključkom leta 1930 moramo na žalost ugotoviti, da lesni trgovini to leto nikakor ni bilo naklonjeno. Medtem, ko smo v prejšnjih letih ob tem času beležili razmeroma zadovoljive uspehe, letos v tej dobi s prav upravičeno skrbjo gledamo v bodočnost.

O vzrokih naše gospodarske krize se je že mnogo pisalo in govorilo, glavne vzroke pa tvorita vendarle splošna svetovna kriza, uvoz ruskega lesa in ko-

nečno nesigurnost v lesni trgovini. Da se pride vsaj deloma v okoliščini splošni krizi v izvozu lesa, so se strnile razne strokovne organizacije tako lastnikov gozdnih kompleksov, kot imetelji lesnih industrij. Smoter strnitve je, kolikor mogoče razbremeniti lesno trgovino bremen, predvsem doseči znižanje izvoznih železniških tarif, ki so posebno v teh kritičnih časih evidentno previsoke. Poleg teh olajšav je pa za omiljenje krize neobhodno potreben tudi dvig produkcije tako, da se bode proizvajal le prvovrsten les, ki bo lahko konkuriral s produkti naših sosedov. Le pod temi pogoji in v složnem skupnem delu vseh interesentov se more pričakovati zboljšanje situacije.

Zaključilo se je 3 vagon smrekovih desk, 4 vagon drv in potom pokritne prodaje 28 vagonov oglja.

Povpraševanja:

4 vagon kratke robe, smreka, jelka, 18 milimetrov debeline, širine od 9 cm naprej, media 17/18 cm, dolžine od 2 m naprej, nekaj od 1.50, blago suho, izključeno gnilo in razbito. Franko vagon italijanska meja. 1 vagon neobrobline ali obrobline naravnne bukovine od 27 do 70 mm debeline, I-II. kvalitete, od 2 m naprej, suho, — Franko Sušak pristanišče.

1 vagon naravnne bukovine, popolnoma suhe, obrobline, lepe I-II. kvalitete, 60, 70, 80 mm debeline, od 15/16 cm naprej, od 4 do 4.50 m dolžine, večina 4.50 m. — Cena franko meja italijanska.

I. Ca. 80 m³ hrastovih žaganih tramov na živ rob: debelina: 30 × 30 in 35 × 35 cm, dolžina: 3 do 6 m, merkantilna kvaliteta.

II. Hrastovi žagani trami I. kvalitete: 100 kom. 30 × 30 cm, 3 do 6 m, 50 kom. 35 × 35 cm, 3 do 6 m, 5 kom. 30 × 30 cm, 7.50 m.

III. 2000 kom. hrastovih železniških pragov: 2.60 m × 15 × 25 cm. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče ter najkrajši dobavni rok.

Večja množina bordonalov smreka jelka, v dolžinah od 5—14 m, v debelinah od 10/10 cm odnosno od 25/25 cm naprej. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče. Plačilo takoj.

500 m³ borovega jamskega lesa, s srednjim premerom od 13—20 cm, zdravo ravno, obeljeno in sicer: 75 m³ od 1.50 m, 175 m³ od 1.80 m, 175 m³ od 2 m, 25 m³ od 2.50 m, 50 m³ od 3 m. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Borove deske, neobrobline, 2 m dolžine, 24 mm debeline, od 16 cm širine naprej. — Cena franko vagon Sušak pristanišče.

4 vagon smrekovih jelkovih kratkic 18 mm, širina od 9 cm naprej, z medjo od 17/18 cm, dolžina od 2 m naprej (2.50, 3, 3.50) in tudi od 1.50 m. Dobava 1 vagon do 15. januarja 1931, 1 vagon do konca januarja 1931, 1 vagon do 15. februarja 1931 in ostali vagon do konca februarja 1931. Blago mora biti suho, izključeno gnilo in razbito. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Potrebujejo se sledeče smrekove deske: 5 vagonov 19 mm debeline I/IIa, 3 vagona 19 mm debeline IIIa, 3 vagona 24 mm debeline I/IIa. Dobava bi se vršila sukcesivno meseca januarja, februarja in marca glasom odpoklica. — Blago mora biti zdravo in suho. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna, Podbrdo ali Kranjska gora.

Išče se kompletna ozkotirna železnica ca. 12 do 13 km. Razdalja tračnice 76 cm. Teža tračnice 5, 7, 9 in 10 kg. K temu se potrebujejo vagončki, kolikor jih je pač na razpolago, kakor tudi mali material, toda brez žebeljev za tračnice. Potem 1 ali 2 lokomotivi za gozdno železnico iste razdaljne širine.

Poleg tega se rabi dobro ohranjena žična vzpenjača z isto dolžino z najmanj 4 do 6 kotnih postaj, eventualno tudi nosilec, kateri morajo biti iz železa. Istotako se rabi 1 lokomobila najmanj 300 konjskih sil.

Žitni trg.

Tendence: čvrsta.

Čeprav so zunanja žitna tržišča ostala mirna pri malenkostnem variranju cen, je bilo na našem žitnem tržišču v minulem tednu pri čvrsti tendenci prav živahno. Dovozi pšenice so tako malenkostni, da se vsako količino blaga, ki pride na trg, lahko takoj odda in to od 15 do 20 para pri kg dražje kot v minulem tednu. Vojvodinski mlini pokrivajo svoje termske prodaje in dokler vsi ti nakupi ne bodo izvršeni, je prav malo ali pa nič upanja na znižanje cen pri pšenici, akoravno je tržišče na zunanjih borzah na ceni nekoliko popustilo. Nadaljni razvoj cene pri pšenici je odvisen popolnoma od dovozov blaga in če dovozi ne bodo zadoštovali, je prav lahko mogoče, da bo pšenica čisto neodvisno od vplivov ino-

zemskih borz, pri nas še na ceni pridobila.

V razmerju s ceno pšenice so mlini dvignili cene moki, za katero je bilo sedaj pred prazniki prav živahno zanimanje. Kupčija se ni mogla z enako živahnostjo razviti pri nas kot v ostalih pasivnih krajih naše države, čemur so ponajveč vzrok zaloge prejšnjih nakupov, ki bodo skoraj do konca januarja še zadostovale za naš konzum.

Interes za koruzo je nadalje precej dober in je znižanje prevoznih tarifov za izvoz ugodno vprivalo na izboljšanje cene.

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno:

3 vagone koruze in 2 vagona pšenice.

Razno

Dolgovi ameriške zvezne vlade so znašali v letu 1914 1200 milijonov dolarjev, so narasli do 30. junija 1919 na 25.500 milij. dol. (vojska) in so padli do danes na 16.000 milijonov.

Fordove tovarne v Detroitu so vsled običajne letne inventure prenehale za par tednov z delom. V zadnjih treh mesecih so delali Fordovi obrati samo po tri dni na teden.

New York 2 odstotka! Nepričakovano je pred par dnevi Federal Reserve Bank of New York znižala obrestno mero od 2½ na 2%. Dosedanja obrestna mera je bila v veljavi pol leta, od 20. junija dalje. To odredbo spravljajo v zvezo s prizadevanjem zveznih bank, da paralizirajo učinke splošne bančne krize. Druge zvezne banke bodo newyorški gotovo sledile.

Poljska trgovska bilanca v novembru je bila aktivna z 3,2 milijona zlotov ob izvozu 196 milijonov zlotov.

Trgovska bilanca Francije v novembru se glasi: uvoz 4249 milijonov frankov, izvoz 3440 milijonov, previšek uvoza 809 milijonov frankov.

Schneider-Creuzot bo ustanovil rudarsko družbo v Poljski in so zadevna pogajanja s poljsko vlado pred zaključkom.

Vsled fuzij v avstrijski lokomotivni industriji bo delala odslej naprej samo tovarna v Floridsdorfu.

Izvoz piva iz Nemčije. V preteklem letu je bil izvoz piva iz Nemčije s 611.000 hektolitri za 7,5 odstotkov večji kot v letu 1928, je pa še zmeraj izdatno zaostal za leti pred vojno; l. 1913 n. pr. je znašal 941.000 hl. Smer izvoza se je napram predvojnemu času precej spremenila; razen Avstralije in U. S. A. je izvoz v prekomorske dežele zelo narastel, dočim je izvoz v evropske dežele

kljub izdatnemu povišku v zadnjih letih. **Zveza nemških tovarn kaolina** v Dresdenu naznanja, da je znižala ceno kaolina za tri odstotke in da si bo prizadevala še za nadaljnje znižanje. Tih še zmeraj daleko pod predvojnimi izvoznimi.

Proračunski deficit Italije. Dohodki Italije v proračunskem letu 1931/32 so izračunjeni z 18900 milijoni lir, kar je 424 milijonov lir manj kot znaša svota proračunjenih izdatkov. Za armado je namenjena ogromna svota 5256 milijonov lir (v letu 1930/31 5010 milijonov), kar odgovarja 27,2 odstotkom vseh izdatkov. Torej gre več kot četrtina za vojaštvo.

981 bančnih polomov v Ameriki! V mesecih januar-november t. l. je bankrotiralo v U. S. A. nič manj kot 981 bank; samo v novembru je znašalo število insolvent 236. Depozita vseh teh bank so izkazana s ca dvema milijardama dolarjev. Sodišča postopajo proti bankirjem, ki so osumljeni krivde, zelo strogo. Sodišče v Washingtonu je obsojilo nekega bankirja na 14 let ječe, njegova dva vodilna uradnika pa na 4 in 9 let.

Nad 11 milijonov brezposelnih v U. S. A., Angliji in v Nemčiji. American Federation of Labour poroča, da je število brezposelnih v U. S. A. naraslo od 1. do 15. decembra za pol milijona na ogromno svoto 5.300.000. Še večja je relativno brezposelnost v Nemčiji, kjer so naračunili 15. decembra ob skoraj še enkrat tako majhnem prebivalstvu, kot ga imajo U. S. A., nekaj manj kot štiri milijone brezposelnih, dočim jih je bilo lani ob istem času 2.362.000. In 15. dec. 1930 so našli v Veliki Britaniji 2 milijona 300.000 brezposelnih.

Irzna poročila

Tržne cene v Ljubljani dne 15. decembra 1930. **Govedina:** v mesnicah po mestu: I. vrste Din 20, II. vrste 16, na trgu: 1 kg govejega mesa I. Din 20, II. 14—16—18, III. 10—12, 1 kg jezika 20—22, vampov 10—12, pljuč 6—8, jeter 16—20, ledic 18—24, možganov 25 do 30, loja 8—10. — **Teletina:** 1 kg telečjega mesa I. Din 24, II. 18—20, 1 kg jeter 25—30, pljuč 20. — **Svinjina:** 1 kg prašičjega mesa domači Din 20 do 24, hrvaški 18—22, 1 kg pljuč 10, jeter 18—20, ledic 25, glave 8—10, parkljev 6—8, slanine trebušne 15, slanine ribe in sala 18, slanine mešane 17, slanina na debelo 16, masti 17—20, šunke (gnjati) 28, prekajenega mesa I. 28, II. 20—22, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10, jezika 28. — **Drobnica:** 1 kg koštrunovega Din 14—15, jagnjetine 18—20. — **Konjsko meso:** 1 kg konjskega mesa I. Din 8, II. 6. — **Klobase:** 1 kg krakovskih Din 42, debrecinskih 42, hrenovk 30—34, safalad 30—34, posebnih 34, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 28—30, suhih kranjskih 35, prekajene slanine 17—20. — **Perutnina:** piščanec majhen Din 10—14, večji 20—40, kokoš 25—40, petelin 20—35, raca 25—30, nepitana gos 80, pitana gos 100, domači zajec, manjši 8—10, večji 12—18. — **Mleko, maslo, jajca, sir:** 1 liter mleka Din 2'50—3, 1 kg surovega masla 25 do 28, čajnega masla 36—44, masla 36 do 40, bohinskega sira 24—28, sirčka 7—8, eno jajce 1'25—1'50. — **Pijače:**

1 liter starega vina Din 16—22, 1 liter novega vina 10—14, 1 čaša piva 3—3'50, 1 vrček piva 4—4'50, 1 steklenica piva 5'50—6. — **Kruh:** 1 kg belega Din 4'50, črnega 4, rženega 4, 1 kos navadnih žemelj (60 gr.) 0'50, mlečnih žemelj 0'50. — **Sadje:** 1 kg luksuznih jabolk Din 12, jabolk I. 10, II. 8, III. 5—6, ena oranža 1—1'50, limona 0'75—1, 1 kg rožičev 8, fig 10—12, dateljnov 24, mandeljnov 50—52, kostanja maroni 12, orehov 8 do 10, luščenih orehov 28, suhih češpelj 10—12. — **Špecerijsko blago:** 1 kg kave Portoriko Din 80—84, Santos 52—54, Rio 36—40, pražene kave I. 100—110, II. 80—90, III. 66—70, kristalnega belega sladkorja 12—12'50, sladkorja v kockah 13'50, kavne primese 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4'50, navadnega kisa 2'50, 1 kg soli morske debele 2'50, drobne 2'75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 7'50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3'75, čaja 80. — **Mleviski izdelki:** 1 kg moke št. 0 na debelo Din 210—355, na drobno Din 3'75, št. 2 na debelo 275—295, na drobno 3'50, št. 3 na debelo 245, št. 4 na debelo 220, na drobno 3'25, št. 6 na debelo 170, na drobno 2'50, kase 5—6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 3—10, otrobov 1'50—2, koruzne moke 3—3'50, koruznega zdroba 4—4'50, pšeničnega zdroba 4—5, ajdove moke I. 7, II. 5, ržene moke 3'50. — **Žito:** q pšenice Din 150—200, rži 175—185, ječmena 175—185, ovsas 190—220, prosa 170 do 180, koruze 145—155, ajde 170—180, fižola ribničana 280, prepeličarja 325, graha 8—10, leče 8—10. — **Kurivo:** 50 kg premoga Din 30, 1 tona premoga 460, m³ trdih drv 140—150, mehkih drv 70. — **Krma:** q sladkega sena Din 100, pol sladkega sena 85, kislega sena 75, slame 60—70. — **Zelenjava in gobe:** 1 kg endivije Din 5—6, motovilca 16 do 20, poznega zelja 1—1'25, rdečega zelja 3—4, kislega zelja 2'50—3, ohrovt 1—1'25, karfjol 5—8, kolerab 6, kolerab podzemljic 0'75—1, 1 kg špinace Din 10—14, čebule 1—1'25, česna 10 do 12, krompirja 1, repe 0'50, kisle repe 2, korenja 2, peteršilja 2, zelenjave za juho 2.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na sejem dne 19. XII. 1930 je bilo pripeljanih 74 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 100—120, 7—9 tednov stari 150—200, 3—4 mesece stari 300—350, 5—7 mesecev stari 400—450, 8—10 mesecev stari 550—600, 1 leto stari 800—1200, 1 kg žive teže 8—10, 1 kg mrtve teže 12 do 13. Prodanih je bilo 56 svinj. — V

VINOCET

Tovarna vinskega kisa, d. z. o. z. Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis

iz pristnega vina

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higiensko najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 14, II. nadst. Telefon št. 2589.

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani

Veletrgovina

A. Sarabon
Ljubljana

prerokofa

špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke • Raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z elektr. obratom

ceniki na razpolago!

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER
LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora Carinsko skladišče. Mastne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

== IZDELUJE SOLIDNO ==
KLIŠEJE

VSEH VRST PO FOTOGRAFIJAH

ALI RISBAH V ENI ALI VEČ BARVAM

== KONKURENČNE CENE ==

KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA

DALMATINOVA ULICA ŠT. 13

Knjige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, cenilke in tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA

GREGORČIČEVA 23

TELEFON 2552

Lastna knjigovoznica

Za večja naročila zahtevajte proračune!